

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آقای عبادی اهوازی مطلبی در مورد بحث نوشته اند ایشان فرموده اند از آنجائی که فقه مبتنی بر مصالح و مفاسد نفس الامری است ما تابع ادله علماء کلام همچون صاحب باب حادی عشر و فقهاء همچون صاحب جواهر هستیم که اینها فرموده اند "المعروف کل ما استحسنه العقل والمنکر کل ما استقبحه العقل" و بحث در بیشتر از این نیازی نیست، ما در جواب عرض می کنیم که بله درست فرموده اند و ما نیز تابع همین ها هستیم منتهی بحث ما در وسعت معنی و مصادیق است درحالی که اینها خیلی کلی فرموده اند، ما در یک جائی بحث می کنیم که حکم و موضوع بسیار وسعت دارند مقصود از امر به معروف امر در علم اصول نیست بلکه به معنای وادار ساختن قولاً و فعلاً است و نهی از منکر نیز به معنای باز داشتن قولاً و فعلاً می باشد و از طرفی مصادیق معروف و منکر بسیار زیاد هستند و ما باید آنها را بشناسیم از این جهت ما چیزی بر خلاف فرمایش فقهاء عرض نکردیم.

مطلب دیگر اینکه بعضی ها فکر نکنند این بحثی که ما دیروز شروع کردیم: ﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾^۱ و نظر امام رضوان الله علیه در مورد کاپیتولاسیون را خواندیم و بقیه اش را نیز خواهیم خواند مراد این است که اسلام همیشه می خواهد با کفار جنگ کند اینطور نیست، در اول سوره ممتحنه اینطور ذکر شده: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾^۲ زیرا برخی بودند با اینکه در مدینه بودند ولی باز با کفار و مشرکین ارتباط داشتند اما در ادامه اینطور ذکر شده که: ﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ

اللَّهُ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾^۳ یعنی خداوند شما را از نیکی و احسان نسبت به کفاری که با شما سر جنگ ندارند نهی نمی کند، رهبر معظم انقلاب آیت الله خامنه ای دامت برکاته در آغاز سال که در مشهد سخنرانی کردند فرمودند آمریکا و اتباعش سه کار در نظر دارند تا انجام بدهند؛ اول تحریم دوم نفوذ و سوم ایران هراسی و اسلام هراسی، آنها همیشه سعی می کنند تا کفار را از اسلام بترسانند لذا این آیه شریفه می فرماید اینطور نیست و کسی که با ما سر جنگ ندارد ما به او کاری نداریم و حتی امر به احسان و نیکی کردن به آنها نیز شده است، امام رضوان الله علیه نیز می فرمودند کسی که در برابر دین ما بایستد ما در برابر دنیای او خواهیم ایستاد اما کسی که در برابر دین ما نایستاده ما با او کاری نداریم، و اما در آیه بعدی اینطور ذکر شده: ﴿إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾^۴ بله خداوند از کسانی که با شما سر جنگ دارند نهی کرده و فرموده با آنها نرم نباشید و به آنها نیکی و احسان نکنید، خلاصه اینکه این دو آیه از سوره ممتحنه می خواهد به ما بگوید که ما همه کفار سر جنگ نداریم.

مطلبی که از آن بحث می کردیم این بود که امام رضوان الله علیه در ۴ بهمن سال ۴۳ که کاپیتولاسیون در مجلس تصویب شد سخنرانی در مورد آن کردند که ما مقداری از آن را دیروز خواندیم و عرض کردیم که آیه شریفه: ﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾^۵ اساس و پایه یک قاعده کلی فقهی می باشد و می خواهد بگوید اسلام هیچ چیزی که باعث تسلط کفار بر مسلمانان شود را به رسمیت نمی شناسد و هرگز کفار تکویناً و تشریعاً نباید بر مسلمانان سلطه پیدا کنند و این قانون در جای جای فقه عملی شده است مثلاً در کتاب ارث بیان شده که کافر

^۳ سوره ممتحنه، آیه ۸.

^۴ سوره ممتحنه، آیه ۹.

^۵ سوره نساء، آیه ۱۴۱.

^۱ سوره نساء، آیه ۱۴۱.

^۲ سوره ممتحنه، آیه ۱.

مطلقاً چه ذمی و چه حربی از مسلمان ارث نمی برد اما برعکس مسلمان از کافر ارث می برد و مانع دیگران هم می شود چون اسلام باعث عزت انسان است بنابراین ما هیچ قاعده و قانونی که باعث تسلط کفار بر مسلمین شود را قبول نداریم و یا مثلاً زن مسلمان نمی تواند با کافر ازدواج کند اما بالعکس مرد مسلمان می تواند با زن کافر ازدواج کند.

در جلد هشتم از وسائل الشیعة بیست جلدی در کتاب الحج روایات به سه دسته تقسیم شده اند؛ اول ابواب آداب السفر، دوم ابواب احکام الدواب و سوم ابواب احکام العشرة که در آن یک باب مربوط به معاشرت با کفار می باشد و همان طور که عرض کردیم گفته شده اگر کفار با شما سر جنگ ندارند به آنها احسان و نیکی کنید اما در مورد سلام کردن ذکر شده که مسلمان بر کفار سلام نکند چون سابقاً اینطور بوده که نوعاً سلام کردن یک نوع تواضع در برابر شخصی است که انسان به او سلام می کند، حالا اگر کفار به شما سلام کردند ذکر شده که به آنها بگوئید و علیکم و علتش این است که خدمت پیغمبر صلی الله علیه و آله می رسیدند و می گفتند السام علیکم به معنای خستگی و مرگ و حضرت نیز در جواب می فرمودند و علیکم، خلاصه اینکه اسلام در نحوه برخورد و معاشرت با کفار مطالبی دارد لذا اسلام هراسی کار درستی نیست.

خوب و اما همانطور که دیروز عرض کردیم امام رضوان الله علیه در مورد کاپیتولاسیون به عنوان یکی از منکرات بیانات مهمی داشتند که مقداری از آن را خواندیم، ایشان در بخش دیگری از فرمایشاتشان اینطور می فرمایند: «اکنون من اعلام می کنم که این رای ننگین مجلسین، مخالف اسلام و قرآن است و قانونیت ندارد مخالف رای ملت مسلمان است. وکلای مجلسین وکیل ملت نیستند، وکلای سرنیزه هستند، رای آنها در برابر ملت و اسلام و قرآن هیچ ارزشی ندارد و اگر اجنبی ها بخواهند از این رای کتیف سوء استفاده کنند، تکلیف ملت تعیین خواهد شد. دنیا بداند که هر گرفتاری که ملت ایران و ملل مسلمین

دارند، از اجانب است، از آمریکاست. ملل اسلام از اجانب عموماً از آمریکا خصوصاً متنفر است، بدبختی دول اسلامی، از دخالت اجانب در مقدرات آنهاست، اجانبند که مخازن پرقیمت زیرزمینی ما را به یغما برده و می برند، انگلیس است که سالیان دراز طلای سیاه ما را با بهای ناچیز برده و می برد، اجانبند که کشور عزیز ما را اشغال کرده و بدون مجوز از سه طرف به آن حمله کرده و سربازان ما را از پا در آوردند.

دیروز ممالک اسلامی به چنگال انگلیس و عمال آن مبتلا بودند امروز به چنگال آمریکا و عمال آن. آمریکاست که از اسرائیل و هواداران آن پشتیبانی می کند، آمریکاست که به اسرائیل قدرت می دهد که اعراب مسلم را آواره کند، آمریکاست که وکلا را یا بیواسطه یا باواسطه بر ملت ایران تحمیل می کند، آمریکاست که اسلام و قرآن مجید را به حال خود مضر می داند و می خواهد آنها را از جلوی خود بردارد، آمریکاست که روحانیون را خار راه استعمار می داند و باید آنها را به حبس و زجر و اهانت بکشد، آمریکاست که به مجلس و دولت ایران فشار می آورد که چنین تصویب نامه مفتضحی را که تمام مفاخر اسلامی و ملی ما را پایمال می کند تصویب و اجرا کنند، آمریکاست که با ملت اسلام معامله وحشیگری و بدتر از آن می نماید... إلى آخر».

خلاصه اینکه خواندن فرمایشات امام رضوان الله علیه از این جهت است که اولاً کاپیتولاسیون یکی از منکرات است و ثانیاً حوزه علمیه همیشه باید بیدار باشد و منکرات را بشناسد و در مقابل آنها موضع داشته باشد و بی تفاوت نباشد.

بقیه بحث بماند برای فردا إن شاء الله تعالی ...

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی
محمد و آله الطاهیرین